

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/82/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1710202883
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Janics Bajánková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1710202883.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Jany Janics Bajánkovej a členov senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a JUDr. Michaely Krajčovej v právnej veci žalobkyne: V.Á. E., N.. XX.X.XXXX, C. A. F. R., B. XXX/X, právne zast.: Mgr. Eva Braxatorisová, advokátka, so sídlom v Bratislave, Trenčianska 17, proti žalovanému: V. E., N.. XX.XX.XXXX, C. A. F. R., B. XXX/X, t.č. bytom F. R., A. XX, právne zast.: JUDr. Jindřich Stoszek, advokát, so sídlom v Bratislave, Černyševského 26, o vylúčenie žalovaného z užívania rodinného domu, na odvolania žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo 13. marca 2018 č.k. 4C/72/2010-216, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e .

Žalovanému sa proti žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100%.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala úplného vylúčenia žalovaného z užívania rodinného domu súp. č. XXX, nachádzajúceho sa na B. L. M. Y. F. R.Ž., postaveného na pozemku parc. č. XXXX/XX, kat. územie Q., Y. B., zapísaného na LV č.XXXX, ktorý patrí do ich bezpodielového spoluvlastníctva, a zároveň zrušil uznesenie Okresného súdu W. č.k. XC/XX/XXXX-XX D. F. XX.XX.XXXX, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. XXCo/XX/XXXX-XXX D. F. XX.XX.XXXX. Súd prvej inštancie zároveň napadnutým rozsudkom priznal žalovanému proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že strany sporu sú bývalí manželia, pričom v ich bezpodielovom spoluvlastníctve je domová nehnuteľnosť /rodinný dom súp. č. XXX, nachádzajúci sa na B. L. M. Y. F. R., na pozemku parc. č. XXXX/XX, kat. územie Q., Y. B., zapísaný na LV č.XXXX/, vo výlučnom vlastníctve toho ktorého z bývalých manželov, po rozvode ich manželstva, sa v rámci konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva aktuálne vedie súdne konanie, ktoré doposiaľ nie je skončené. V uvedenom rodinnom dome strany sporu spolu s v tom čase 2 maloletými deťmi, za trvania manželstva viedli spoločnú domácnosť do roku 2010, kedy bol žalovaný predbežným opatrením Okresného súdu W. č.k. XC/XX/XXXX-XX D. F. XX.XX.XXXX, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. XXCo/XX/XXXX-XXX D. F. XX.XX.XXXX, dočasne vykázaný zo spoločného obydľia z dôvodu len predbežne osvedčenej v tom čase skutočnosti, že sa voči žalobkyni a maloletým deťom dopúšťal fyzického alebo psychického násillia, alebo hrozby takéhoto násillia. Žalovaný žalobkyňu od roku 2010 žiadnym spôsobom nekontaktoval a teda k prejavom fyzického, prípadne psychického násillia, ani hrozby takéhoto násillia ani mimo domácnosti, z ktorej bol dočasne vykázaný, odvtedy nedošlo a ani v súčasnosti nedochádza. Jeho vzťahy s dcérami sa znormalizovali, v súčasnosti udržiavajú

normálny, aj osobný kontakt. Aktuálne žalovaný vlastní byt, v ktorom vedie spoločnú domácnosť so svojou chorou matkou, o ktorú sa stará, na základe čoho nemá záujem vrátiť sa do domácnosti v dome, ktorý je predmetom konania, má len záujem o to, aby mu žalobkyňa vyplatila finančnú náhradu za jeho spoluvlastnícky podiel. Súd prvej inštancie ďalej skonštatoval, že v rámci trestného konania vo veci, na základe trestného oznámenia žalobkyne z februára 2010 na žalovaného, orgány činné v trestnom konaní v roku 2012 dospeli k záveru, že sa nepreukázalo v trestnoprávnom zmysle také fyzické alebo psychické násilie zo strany žalovaného, ktoré by odôvodňovalo vznesenie obvinenia žalovanému. Trestné konanie tak bolo zastavené.

3. Z tohto skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. Uvedené zdôvodnil nasledovne: „Pre rozhodnutie vo veci samej už len osvedčenie nestačí, existencia fyzického alebo psychického násillia musí byť v konaní preukázaná. Žalobkyňa v čase po podaní žaloby vo veci samej neoznačila žiadne také ďalšie rozhodujúce skutkové okolnosti o existencii fyzického alebo psychického násillia, eventuálne existencii čo i len hrozby takéhoto násillia zo strany žalovaného voči nej, ev. ich deťom v čase po roku 2010, ktoré by umožnili súdu nad všetku pochybnosť prijať odôvodnený záver o možnom psychickom alebo fyzickom násillí voči nej zo strany žalovaného v budúcnosti, prípadne hrozby takéhoto násillia. Pokiaľ sa žalobkyňa vyjadrila, že je pre ňu nepredstaviteľné, že by sa mal žalovaný vrátiť späť do domu, mať doňho prístup, tu súd zdôrazňuje, že je zásadný rozdiel v tom, či ide len o nemožnosť si predstaviť prítomnosť žalovaného v dome /napr. z dôvodu realizácie doposiaľ ešte trvajúceho jeho spoluvlastníckeho práva k domu/ alebo o „neznesiteľnosti spolužitia so žalovaným v dôsledku fyzického alebo psychického násillia voči nej“, ktoré by sa navyiac muselo vyznačovať značnou intenzitou, teda muselo by byť spôsobilé natoľko znížiť kvalitu spolužitia v spoločnej nehnuteľnosti, že toto spolužitie bude možné objektívne považovať za neznesiteľné. Vo vzťahu k „neznesiteľnosti spolužitia so žalovaným“ žalobkyňa neuviedla žiadnu relevantnú argumentáciu, neoznačila žiadne prostriedky procesného úroku, preto musel súd jej žalobu ako nedôvodnú /v čase rozhodovania súdu vo veci samej/ pre neunesenie jej dôkazného bremena, zamietnuť. Súd nepopiera, že z vykonaných dôkazov vyplynulo, že medzi stranami sporu došlo pred podaním žaloby k narušeniu ich vzájomných vzťahov vážnym spôsobom, že ich spolužitie bolo konfliktné a vyústilo v neprimerané správanie sa žalovaného, aj pod vplyvom alkoholu, k žalobkyňi a ich deťom, vnímané žalobkyňou ako forma psychického a fyzického násillia, čo neskôr vyústilo do rozvodu ich manželstva. Po podaní návrhu žalobkyňou na nariadenie predbežného opatrenia a uloženia povinnosti žalovanému, aby do predmetného domu nevstupoval, žalovaný, riadiac sa vydaným predbežným opatrením, do bytu nevstupoval a k žiadnym konfliktom medzi stranami nedošlo.“

4. Súd prvej inštancie z uvedených dôvodov zamietol aj procesný návrh žalobkyne na výsluch označených svedkov /J., K. D., F. E., W. E., J. Q./, nakoľko ich výpoveďou malo byť žalobkyňou preukázané násillné správanie sa žalovaného v minulosti, v roku 2010 a rokoch tomuto predchádzajúcich, čo bolo však pre rozhodovanie súdu prvej inštancie v roku 2018 už právne bezvýznamné. Dodal, že svedkovia by prípadne len potvrdili skutkový stav, tvrdený žalobkyňou v čase podania tejto žaloby na súd /v roku 2010/, avšak pre rozhodnutie vo veci /v roku 2018/ už bývalý skutkový stav, v súčasnosti neaktuálny. Tento by preto nebol právne relevantný a súčasné správanie sa žalovaného, prejavujúceho záujem len o majetkové vypořádanie BSM formou poskytnutia finančnej náhrady za jeho spoluvlastnícky podiel na domovej nehnuteľnosti, nebol podľa súdu prvej inštancie podstatný pre posúdenie dôvodnosti žaloby.

5. S poukazom na skutočnosť, že súd prvej inštancie žalobu zamietol, v zmysle ust. § 335 ods. 1 a 4 C.s.p. rozhodol aj o zrušení za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku nariadeného predbežného opatrenia, ktorým bol žalovaný dočasne vylúčený z užívania predmetného rodinného domu.

6. Výrok o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie odôvodnil takto: „O nároku na náhradu trov konania, vzhľadom na plný úspech žalovaného, súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Vzhľadom na plný úspech žalovaného v konaní o veci samej mu súd musel priznať plný nárok na náhradu trov konania.“

7. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalobkyňa v celom jeho rozsahu. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a vyhovel žalobe o vylúčenie žalovaného z užívania rodinného domu a priznal plnú náhradu trov konania, alternatívne aby rozsudok zrušil a vec vrátil na opätovné konanie súdu prvého stupňa. Namietala, že súd prvej inštancie jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V podanom odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní vôbec nebral do úvahy skutočnosti, ktoré preukazujú dôvodnosť podanej žaloby a úspech v konaní viazal na dokazovanie skutočností, ktoré v čase podania žaloby nebolo možné spravodlivo od žalobkyne požadovať. Súd prvej inštancie na pojednávaní žiadal žalobkyňu, aby preukázala, že napriek skutočnosti, že súd vyhovel návrhu na vydanie predbežného opatrenia a zamedzil žalovanému užívanie nehnuteľnosti zákazom vstupu, že k násiliu naďalej dochádza. Takáto požiadavka bola podľa názoru žalobkyne v rozpore so zákonom a znamená, že obeť násilia musí preukázať, že voči realizácii násilia je úplne bezbranná a že fakticky ani táto žaloba jej ochrane nepomôže. Ďalej uviedla, že klásť na obeť povinnosť dokázať, že po využití účinnej ochrany, naďalej prebieha násilie, je preto nezmyselné a v rozpore s podstatou súdneho procesu a dôkazného bremena. V konaní žalobkyňa produkovala všetky možné dôkazy na preukázanie toho, čo sa v jej domácnosti dialo, keďže je všeobecne známy fakt, že domáce násilie je možné ťažko dokazovať práve v dôsledku toho, že sa deje za zatvorenými dverami. Z trestného konania, ktoré bolo vo veci týchto skutkov vedené, pritom vyplýva, že išlo o obzvlášť závažnú formu násilia v podobe tak fyzického ako aj sexuálneho a psychického násilia na žalobkyňu, ale aj na spoločných deťoch. Keďže súd nepripustil výsluch dcér strán sporu, k odvolaniu pripojila ich čestné vyhlásenia, ktoré podľa nej preukazujú neznesiteľnosť ďalšieho spoluzitia v ďalšej domácnosti. K veci ďalej dodala, že súd prvej inštancie sa v rozpore Civilným sporovým poriadkom snažil dosiahnuť stav, kedy by akékoľvek ďalšie neskôr označené dôkazy neboli prípustné, čo učinil po viacerých rokoch absolútnej nečinnosti. V tomto smere považovala za rovnako nesprávne, že žalovaného súd nevyzval k označeniu takýchto tvrdení a produkovaniu dôkazov, keď tento zostal v spore celú dobu absolútne pasívny, čo súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevyhodnotil. Až na otázky právnej zástupkyne žalobkyne uviedol súd niektoré tvrdenia, ktoré sa však javia len málo vierohodné a sú vyvrátené výpoveďami oboch spoločných dcér. Ak by bol záujem žalovaného len v smere získania vyplatenia zo spoločného majetku, z akého dôvodu sám ani nepodal žalobu na vyporiadanie BSM a v tomto konaní, rovnako tak ako v konaní o jeho vylúčení zostal procesne pasívny a svojich práv sa žiadnym spôsobom nedomáhal. Tvrdenia žalovaného považovala za stručné, pretože nemal žiadne relevantné tvrdenia ani argumenty pre obhájenie jeho nárokov. Samotný žalovaný neuvádzal, že o užívanie nehnuteľnosti má záujem a z dokazovania vyplynulo to, že tento majetok užívať nepotrebuje. Záverom uviedla, že nie je zrejmé, z akého dôvodu zmenil súd prvej inštancie status quo, ktoré dlhoročne chránilo žalobkyňu v jej obydlí a umožnil tak žalovanému, aby aj bez akejkoľvek potreby mohol kedykoľvek užívať nehnuteľnosť.

8. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne vyjadril podaním, v ktorom odvolaciemu súdu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a žalovanému priznať právo na náhradu trov konania. V prvom rade uviedol, že aj s prihliadnutím na rozhodnutie súdu prvej inštancie o rozsahu dokazovania nemôže žalobkyňa svojvoľne predkladať dôkazy po jeho rozhodnutí, najmä po tom, čo bolo dokazovanie súdom skončené. Na úradné záznamy spísané právnu zástupkyňou žalobkyne navrhol neprihliadať, nakoľko nemajú oporu v zákone. Dodal, že súd starostlivo zabezpečoval dôkazy o vzťahoch účastníkov ku dňu vyhlásenia rozsudku, pričom žalobkyňa argumentovala dôkazmi z obdobia roku 2010. Vo veci pritom neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali dôvodné podozrenie zo spáchania akejkoľvek trestnej činnosti žalovaným.

9. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaného vyjadrila ďalším podaním, v ktorom uviedla, že nie je pravdivé tvrdenie právneho zástupcu žalovaného, že advokát nemôže poučovať svedkov a konať ako úradná osoba. Advokát spisuje listiny, kde napríklad aj overuje totožnosť osôb autorizované zmluvy o prevode nehnuteľnosti, pričom základnou úlohou advokáta je chrániť práva a oprávnené záujmy jeho klientov, ako súčasť základných práv občanov. Za účelom plnenia poslania advokácie je povinný obstarávať dôkazy v záujme svojho klienta, vrátane svedeckých výpovedí a o týchto skutočnostiach je oprávnený spisovať písomné záznamy. Ďalej uviedla, že žalovaný žiada, aby odvolací súd k odvolacím dôkazom neprihliadal, keďže nezodpovedajú jeho záujmom. Pokiaľ však ide o dôkazy pripojené k odvolaniu, tento návrh na vykonanie dokazovania súd prvej inštancie bez zákonného dôvodu odmietol, preto ich bolo možné produkovať až v tomto štádiu konania a výlučne touto formou. Navyše uvedené dôkazy slúžia len na ilustráciu ostatných odvolacích dôvodov a netvoria jeho základ, keď len podporujú obsah spisu. Dodala, že nie je ani pravdivé tvrdenie žalovaného, že súd prvej inštancie starostlivo zabezpečoval dôkazy, keď nezabezpečil a nevykonával žiaden navrhovaný dôkaz a rozhodol o celej veci

na jedinom pojednávaní. Rovnako nie je pravdivé tvrdenie, že neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré „by odôvodňovali podozrenie zo spáchania akejkolvek trestnej činnosti žalovaným. Naopak zistené boli závažné skutočnosti, ktoré viedli k začatiu trestného stíhania vo veci zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, avšak v dôsledku toho, že znalec neidentifikoval syndróm týranej ženy, rozhodli OČTK, že žalovaného za tieto skutky v trestnoprávnej rovine nie je možné stíhať, a preto ide len o priestupky. Vzhľadom na dĺžku vyšetrovania, sprevádzaného množstvom procesných pochybení následne uzavrel, že skutky sú premlčané. Žalobkyňa rovnako za právne bezvýznamné považovala tvrdenie žalovaného, že z konania o BSM je zjavná snaha pripraviť ho o akékoľvek majetkové práva. Nie je to pravda, keď naopak vo veci vyporiadania majetku opakovane oslovila žalovaného s cieľom dohodnúť sa a poskytnúť aj vyššie plnenie ako mu prináleží zo zákona, avšak ten žiadnu snahu o dohodu a vyporiadanie neprejavil, dokonca jej oslovenia dlhodobo ignoroval. Až po opakovanom urgovaní stanovil sumu, ktorú bez zdôvodnenia navýšil oproti tomu, čo žiadal v samotnom spore a odmietal rokovať o dôvodoch jeho požiadaviek a objektivizácii nárokov strán, pričom odkazoval, že ho žiadne pasíva nezaujímali a tie si mala zaplatiť žalobkyňa. Je rovnako nevysvetliteľné, prečo ak ho údajne situácia poškodzuje a žalobkyňa mu upiera jeho zákonné majetkové práva, zostal vo všetkých konaniach pasívny a svojich práv sa nedomáha. Záverom len poukázala na to, že celá obrana v tomto konaní je založená len na všeobecných, osočujúcich tvrdeniach voči žalobkyni, ktorých relevantnosť však nijako nepodložil. Vyjadrenie neobsahuje žiaden relevantný dôkaz ani tvrdenie, ktoré by mohli odvolacie dôvody oslabiť. Naopak podstatné skutkové a právne tvrdenia, o ktoré sa odvolanie opiera, zostali bez akéhokoľvek relevantného spochybnenia, tak ako to predvída C.s.p., čím sa len potvrdzuje dôvodnosť žaloby.

10. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobkyne (§ 379, § 380 C.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudku súdu prvej inštancie, prejednal odvolania bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozsudku zo dňa 27.01.2021, č.k. 6Co/236/2018-271 sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 C.s.p. a skonštatoval, že žalobkyňa v odvolaní neuviedla žiadne také relevantné dôvody, ktoré by pre ňu privodili priaznivejšie rozhodnutie. Bližšie k jej odvolacím námietkam uviedol, že pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia, to znamená, že súd nemôže pri rozhodovaní brať do úvahy skutočnosti, ktoré nastali v minulosti, ale v čase vyhlásenia rozhodnutia už netrvajú a nemôže ani anticipovať skutočnosti, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia ešte nenastali. Okresný súd postupoval správne, keď uviedol, že predpokladom pre vyhovieť žaloby v súdnej veci bolo preukázanie toho, či ďalšie spolužitie medzi stranami sporu či už manželmi alebo bývalými manželmi alebo vo vzťahu k blízkym osobám, ktoré žijú v predmetnej nehnuteľnosti sa stalo neznesiteľným. V konaní takéto skutočnosti preukázané neboli. Bolo preukázané, že žalovaný zmenil svoje správanie po podaní žaloby a do predmetnej nehnuteľnosti, v ktorej býva žalobkyňa, už nechodí. Možno preto uzavrieť, že nemá žiadny zmysel vylučovať žalovaného z jej užívania za situácie, kedy nebýva v nej, ani o to nejaví záujem. Skutočnosť, že žalovaný v konaní o vyporiadanie BSM požaduje vyplatenie jeho podielu na spornej nehnuteľnosti nemá pre rozhodnutie v prejednávanej veci význam. Je nepochybné, že žalovaný má v konaní o vyporiadanie BSM právo navrhnúť spôsob vyporiadania vrátania prikázania k predmetnej nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobkyne oproti jej povinnosti vyplatiť mu vyrovnávací podiel. Napokon k žalobkyňou namietanej obave z hrozby násillia zo strany žalovaného po právoplatnom zrušení predbežného opatrenia, resp. zamietnutie jej žaloby, uviedol, že v tomto prípade má žalobkyňa viaceré právne prostriedky na ochranu svojej osoby pred akýmikoľvek fyzickými či psychickými útokmi žalovaného ak by k nim skutočne došlo. Z výpovede žalovaného je však zrejmé, že nemá záujem byť so žalobkyňou v akomkoľvek kontakte, nemá záujem nehnuteľnosť užívať a zároveň má záujem o vyporiadanie BSM, do ktorého spadá aj predmetný rodinný dom. Keďže žaloba vo veci samej bola zamietnutá, súd prvej inštancie postupoval tiež správne, keď napadnutým rozsudkom podľa § 335 ods. 1 v spojení s § 336 ods. 4 C.s.p. zrušil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, ako aj uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo toto uznesenie potvrdené. Z tohto dôvodu preto odvolací súd aj tento výrok napadnutého rozsudku ako vecne správny potvrdil. Úspešnému žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p.).

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 25.05.2022 sp. zn. 4Cdo/253/2021 rozsudok odvolacieho súdu citovaný v bode 10 odôvodnenia zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd v tomto rozhodnutí skonštatoval, že z napadnutého rozsudku krajského súdu je zrejmé, že tento založil svoje rozhodnutie vo veci samej na troch odsekoch odôvodnenia napadnutého rozhodnutia bez toho, aby sa riadne vysporiadal s odvolacími námietkami

žalobkyne, ktorá uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ C.s.p.. Takéto odôvodnenie nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia vyplývajúce z ustanovenia § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 C.s.ps. Rozvinul, že povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru (I. ÚS 243/07). Dovolací súd ďalej v dôvodoch svojho rozhodnutia zdôraznil, že v danom prípade bolo povinnosťou odvolacieho súdu vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými dovolateľkou v konaní pred odvolacím súdom, okrem iného, či súd prvej inštancie postupoval správne, keď zamietol jej návrhy na doplnenie dokazovania, ktoré mali preukázať, že žalovaný sa dopúšťal na žalobkyňu a jej blízkym osobám závažných foriem dlhotrvajúceho násillia. Podľa názoru dovolacieho súdu sa jedná o podstatné a relevantné argumenty súvisiace s prejednávanou vecou a zároveň sú takej povahy, že bez náležitého nevysporiadania sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia, možno dospieť k záveru, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu procesných práv dovolateľa v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Strana v spore legitímne očakávala, že odvolací súd sa bude zaoberať nielen podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, ale aj podstatnými vyjadreniami strany prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (čl. 2 ods. 1, 2 Základných princípov C.s.p.). Akcentoval, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia bližšie nevysporiadal s odvolacou námietkou žalobkyne/odvolateľky v zmysle § 365 ods. 1 písm. e/ C.s.p.. Rozvinul, že v uvedenom smere strohá reakcia uvedená v bod 12 rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorá sa týka „odvolacích námietok žalobkyne“ (bez vymedzenia), a síce že „...pre súd je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia, to znamená, že súd nemôže pri rozhodovaní brať do úvahy skutočnosti, ktoré nastali v minulosti, ale v čase vyhlásenia rozhodnutia už netrvajú a nemôže ani anticipovať skutočnosti, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia ešte nenastali...“ je nepostačujúca. Súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia pritom uviedol, že „nepovažoval za potrebné vypočúť svedkov navrhnutých žalobkyňou (J. K. D.Š., F. E., W. E., J. Q.), keďže ich výpoveďou malo byť preukázané násillné správanie sa žalovaného v minulosti - v roku 2010 a v rokoch tomu predchádzajúcich, čo bolo však pre rozhodovanie súdu prvej inštancie v roku 2018 už právne bezvýznamné. Dodal, že svedkovia by prípadne len potvrdili skutkový stav, tvrdený žalobkyňou v čase podania žaloby na súd (v roku 2010), ale pre rozhodnutie vo veci (v roku 2018) je tento už bývalý skutkový stav v súčasnosti neaktuálny. Tento by preto nebol právne relevantný a súčasné správanie sa žalovaného, prejavujúceho záujem len o majetkové vypořádanie BSM formou poskytnutia finančnej náhrady za jeho spoluvlastnícky podiel na domovej nehnuteľnosti, nebol podľa súdu prvej inštancie podstatný pre posúdenie dôvodnosti žaloby“. Úlohou odvolacieho súdu bolo v odvolacom konaní posúdenie správnosti uvedeného postupu, svoju povinnosť si ale nesplnil riadne. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľka opodstatnene namietala porušenie jej procesných práv v takej miere, že postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania ale zároveň aj jeho dôvodnosť. Poukázal na to, že rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 C.s.p., dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutie 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 8 Cdo 137/2015 a 7 Cdo 212/2014). V ďalšom konaní uložil odvolaciemu súdu opätovne vec prejednať a rozhodnúť o odvolaní žalobkyne, v súlade s náležitosťami odôvodnenia vyplývajúcimi z ustanoveniami § 393 ods. 2, 3 C.s.p. rozhodnutie presvedčivo a riadne zdôvodniť.

12. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

13. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo strán na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť

alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

14. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 C.s.p. Dôvody, pre ktoré žalobu zamietol riadne ozrejmil, pričom sa vysporiadal so skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán. Keďže v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o tomto nároku podstatný význam, pričom sa v rozhodnutí vysporiadal i s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (§ 387 ods.2,3 C.s.p.), odvolací súd využíva možnosť danú mu ust. § 387 ods.2 C.s.p. v odôvodnení sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty žalobkyne v odvolaní.

15. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uvádza, že účelom úpravy podľa § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka je obmedzenie násilného správania manželov pri nezhodách o právach a povinnostiach, vyplývajúcich z ich bezpodielového spoluvlastníctva, pričom obmedzenie, resp. vylúčenie užívacieho práva prichádza do úvahy len vtedy, ak vo vzťahu k manželovi alebo k blízkej osobe, ktorá býva v spoločnej domácnosti dochádza k fyzickému alebo psychickému násiliu, resp. k hrozbe takýmto násilím. Násilie nemusí vykazovať znaky trestného činu, postačí, ak pôjde o priestupok proti občianskemu spolužitiu. Predpokladom pre použitie vyššie uvedenej občianskoprávnej sankcie proti druhému manželovi je: a) existencia bezpodielového spoluvlastníckeho vzťahu manželov k domu alebo bytu, b) existencia spolužitia obidvoch manželov v dome alebo v byte, c) existencia fyzického alebo psychického násillia, eventuálne existencia, čo i len hrozby takéhoto násillia, d) realizácia násillia vo vzťahu k manželovi alebo k blízkej osobe, ktorá býva v spoločnom dome alebo v byte, nachádzajúcim sa v bezpodielovom spoluvlastníctve, e) neznesiteľnosť ďalšieho spolužitia z dôvodov uvedených písmenom c) a d). Pokiaľ ktorákoľvek z uvedených podmienok nebude splnená, obmedzenie užívateľského práva manžela k spoločnému domu alebo bytu nebude opodstatnené. Neznesiteľnosť ďalšieho spolužitia musí mať značnú intenzitu a musí byť spôsobilé natoľko znížiť kvalitu spolužitia v spoločnej domácnosti, že toto spolužitie bude možné objektívne považovať za neznesiteľné; uvedenú podmienku treba chápať tak, že pomery v dome alebo v byte druhému manželovi a jeho deťom, či iným blízkym osobám bývajúcim v byte, nedovoľujú byť pokojne užívať bez strachu o svoju osobu alebo o život a zdravie ostatných členov domácnosti. Ak napríklad v čase rozhodnutia súdu nebude medzi účastníkmi konania existovať spolužitie v spoločnom byte, pretože jeden z manželov sa z takéhoto bytu odsťahoval, návrhu na obmedzenie užívacieho práva tohto manžela, resp. jeho úplné vylúčenie z užívania bytu, nebude možné vyhovieť.

16. Na uplatnenie § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka nebol naplnený jeden z podstatných predpokladov, t. j. spolužitie osôb v dome alebo v byte. Nebolo v konaní sporné, že žalovaný v nehnuteľnosti nebýva, odsťahoval si svoje veci a sám prehlásil, že sa do nehnuteľnosti vrátiť nemieni. Žalobkyňa v konaní nijakým spôsobom nepreukázala, že by v čase po vystaňovaní žalovaného v roku 2010, medzi stranami v spore dochádzalo zo strany žalovaného k takému konaniu, ktoré by odôvodňovalo aplikáciu § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa nepreukázala, že by žalovaný, od vystaňovania sa zo sporného domu v roku 2010, voči žalobkyňi alebo jej blízkym osobám používal fyzické alebo psychické násillie alebo že by použitím takéhoto násillia hrozil. Rovnako žalobkyňa nepreukázala, že by sa žalobca dopúšťal v súčasnosti takého konania, ktorým by narúšal pokojné užívanie nehnuteľnosti nachádzajúcej sa na B. L. M. F. R. žalobkyňou. Po zhodnotení vyššie uvedeného zisteného skutkového stavu, v zmysle citovaného zákonného ustanovenia dospel aj odvolací súd k právnenému názoru, že návrh žalobkyne je v celom rozsahu neopodstatnený. Súd prihliadol ku skutočnosti, že pre súd je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia, to znamená, že súd nemôže pri rozhodovaní brať do úvahy skutočnosti, ktoré nastali v minulosti, avšak v čase vyhlásenia rozhodnutia už netrvajú ako ani nemôže anticipovať skutočnosti, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia ešte nenastali. Predpokladom pre vyhovie predmetnému návrhu v zmysle citovaného ustanovenia je, že ďalšie spolužitie medzi stranami v spore, či už manželmi alebo bývalými manželmi alebo vo vzťahu k blízkym osobám, ktoré žijú v posudzovanom byte, sa stalo neznesiteľným, pričom podľa názoru súdu uvedené predpoklady v danom prípade splnené nie sú. Súd mal po vykonanom dokazovaní za preukázané, že žalovaný zmenil svoje správanie po podaní návrhu a do nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tohto sporu nechodí, odsťahoval si z nej svoje veci, má bydlisko v byte spolu so svojou matkou, o ktorú sa stará.

17. Skutočnosť, že žalovaný sa v konaní o vyporiadanie BSM domáňa toho, aby mu bol vyplatený jeho podiel na spornej nehnuteľnosti, na rozhodnutie v prejednávanej veci nemá relevanciu pre

posúdenie opodstatnenosti návrhu. Na posúdenie dôvodnosti (resp. nedôvodnosti) prejednávanej veci má relevantný dopad jedine existencia (neexistencia) predpokladov vymedzených v ustanovení § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Iné dôvody ako zákonom taxatívne uvedené preto nemôžu byť dôvodom na aplikáciu § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

18. K žalobkyňou namietanej obave z hrozby násillia zo strany žalovaného po právoplatnom zrušení predbežného opatrenia, resp. zamietnutí jej žalobného návrhu odvolací súd uvádza, že v tomto prípade má žalobkyňa viaceré právne prostriedky na ochranu svojej osoby pred akýmikoľvek fyzickými či psychickými útokmi žalovaného, ak by k nim skutočne došlo. V prípade, ak žalovaný zmení svoje správanie žalobkyňa nič nebráni domáhať sa ochrany svojich práv právnymi prostriedkami. Z výpovede žalovaného je však zrejmé, že nemá záujem by zo žalobkyňou v akomkoľvek kontakte. Svoje právo na užívanie spoločnej nehnuteľnosti nemá záujem vykonávať a zároveň ma záujem o vyporiadanie spoločného BSM, do ktorého spadá aj rodinný dom, kde spoločne so žalobkyňou žili. Argumenty žalobkyne spočívajúce v tom, že žalovaný nepodal žalobu o vyporiadanie BSM sú bez relevancie. Na uvedenom základe možno uzavrieť, že vzhľadom na skutočnosť, že v konaní nebola preukázaná existencia spolužitia obidvoch bývalých manželov v dome ani existencia fyzického alebo psychického násillia, eventuálne existencia, čo i len hrozby takéhoto násillia v čase rozhodnutia súdu súd prvej inštancie správne predbežné opatrenie zrušil a žalobu zamietol.

19. Odvolací súd k žalobkyňou uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods.1 písm. f) C.s.p. (t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie spor posúdil po právnej stránke, a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z procesných ustanovení týkajúcich sa dokazovania. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že uvedený odvolací dôvod nie je naplnený. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení druhého dielu C.s.p., alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.

20. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nevykonal podstatné dôkazy, ktoré navrhovala, teda namietala odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm.e/ C.s.p odvolací súd v prvom rade konštatuje, že v zmysle ustanovenia § 185 ods. 1 C.s.p. súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, pričom nemusí vykonať všetky stranou navrhnuté dôkazy. Výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde. Vzhľadom na uvedené vyhodnotil odvolací súd aj túto námietku žalobkyne ako nedôvodnú. Ohľadom žalobkyňou namietaného nevykonania výsluchov dcér strán sporu súdom prvej inštancie je aj odvolací súd toho názoru, že vykonaným dokazovaním bol dostatočne a presvedčivo zistený skutkový stav veci, rozhodný v čase rozhodovania súdu. Je zjavné, aj s poukazom na žalobkyňou priložené výsluchy vykonané právnou zástupkyňou žalobkyne, že týmito výsluchmi by súd nezískal žiadne ďalšie skutočnosti nasvedčujúceho inému ako už zistenému skutkovému stavu. Ich vykonaním by sa len potvrdil už dostatočne zistený skutkový stav a ich výsluch by nemal vplyv a konečné rozhodnutie vo veci.

21. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek strany, ktorá je nespokojná s právnymi závermi, tým nemohlo dôjsť k porušeniu práva sporovej strany na spravodlivý súdny proces. Do práva na spravodlivý proces totiž nepatrí právo účastníka konania (strany), aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania (strana) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04).

22. Na základe uvedeného obsah odvolania žalobkyne nebol preto spôsobilý spochybníť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá ako vecne a právne správny vrátane výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil.

23. Keďže žaloba vo veci samej bola zamietnutá, súd prvej inštancie postupoval správne, keď napadnutým rozsudkom v zmysle § 335 ods. 1 v spojení s § 336 ods. 4 C.s.p. zrušil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, ako aj uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo toto uznesenie potvrdené. Preto odvolací súd potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. aj tento výrok napadnutého rozsudku.

24. O nároku na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 453 ods. 3 C.s.p., a úspešnému žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho dovolacieho konania v plnom rozsahu.

25. O výške náhrady trov odvolacieho a dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).